

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15014556	Coroso	Ribeira	2017/2018

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
TMV	Transporte e mantemento de vehículos	CBTMV02	Mantemento de embarcacións deportivas e de recreo	Ciclos formativos de grao básico	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP3068	Mantemento básico de aparellos de embarcacións deportivas	2017/2018	4	113	113

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	RUBÉN ROSALES ROSENDO
Outro profesorado	

Estado: Supervisada

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A competencia xeral do título profesional básico en Mantemento de Embarcacións deportivas e de recreo consiste en realizar operacións básicas de mantemento de embarcacións deportivas, desmontando e montando elementos mecánicos, eléctricos e aparellos e executando operacións básicas de preparación de superficies, operando coa calidade axeitada e cumprindo as normas de prevención de riscos e protección ambiental correspondentes. Este título de formación profesional básico adáptase a demanda existente na area do Barbanza na que existe un importante tecido produtivo relacionado tanto cas embarcacións deportivas e de recreo.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Normativa ambiental e de prevención laboral.	Estudo da normativa aplicada ao mantemento de aparellos nas embarcacións deportiva	23	21
2	Mantemento básico de enxarcias, mastro e arboladura.	Estudo do funcionamento, compoñentes e procesos básicos de mantemento dos sistemas	40	35
3	Mantemento básico dos sistemas de control das enxarcias.	Estudo dos procesos básicos de mantemento dos sistemas de control.	25	22
4	Mantemento básico das velas.	Procesos de mantemento básicos a realizar nas velas e en elemento téxtiles	25	22

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Normativa ambiental e de prevención laboral.	23

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Realiza as intervencións implicadas en condicións de seguridade, identificando os posibles riscos para a saúde e o ambiente, aplicando o procedemento de recollida de residuos apropiado	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Identifícanse os riscos inherentes ao traballo en función dos materiais que se empreguen e dos utensilios e as ferramentas que se manexen
CA5.2 Identifícanse os riscos ambientais asociados ao proceso
CA5.3 Aplícanse en todas as fases do proceso as normas de seguridade persoal e ambiental requiridas
CA5.4 Empregáronse os equipamentos de protección individual nas operacións de mantemento
CA5.5 Identifícanse os residuos producidos nas actividades realizadas e depositáronse nos seus contedores específicos
CA5.6 Preparáronse convenientemente os residuos e dispuxéronse para a súa posterior recollida
CA5.7 Mantívose a área de traballo co grao apropiado de orde e limpeza
CA5.8 Utilizáronse os EPI establecidos nos procesos

4.1.e) Contidos

Contidos
Normas de seguridade.
Normativa sobre o manexo de produtos de limpeza.
Equipamentos de protección individual. Protección ambiental.
Reciclaxe de produtos.
Recollida clasificación e almacenamento dos residuos.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Mantemento básico de enxarcias, mastro e arboladura.	40

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Realiza operacións de mantemento básico das enxarcias, en relación coa función que deben cumprir na embarcación	SI
RA2 - Efectúa as operacións de mantemento básico do mastro e dos elementos da arboladura, aplicando as instrucións específicas de fábrica e a técnica requirida	SI
RA5 - Realiza as intervencións implicadas en condicións de seguridade, identificando os posibles riscos para a saúde e o ambiente, aplicando o procedemento de recollida de residuos apropiado	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Relacionáronse a función, os tipos de aparellos e as partes coas principais avarías que se poden producir
CA1.2 Comprobouse o estado dos elementos principais das enxarcias firme e de labor (cables, varas, cabos, etc.), tendo en conta as normas de seguridade establecidas para traballos en altura
CA1.3 Realizouse a desmontaxe e a montaxe de elementos simples das enxarcias, consonte os procesos establecidos e as condicións de seguridade requiridas
CA1.4 Efectuouse a montaxe de terminais de cable ou vara mediante gaza ou prensaxe, comprobouse a súa posición e verificouse que funcionen correctamente
CA1.5 Engraxáronse os elementos roscados e articulados, tendo en conta tipo de lubricante, os puntos de engraxamento, a nomenclatura do lubricante, etc
CA1.6 Realizáronse as operacións básicas de cordame (gorir aparellos, forros, unións dos cabos, enrolamentos, etc.), tendo en conta as instrucións recibidas
CA1.7 Efectuouse a limpeza dos elementos das enxarcias e as zonas de traballo, seguindo as normas e as condicións de seguridade e protección ambiental establecidas
CA2.1 Relacionouse o funcionamento e os elementos construtivos do mastro e da arboladura coa súa función
CA2.2 Comprobouse o estado dos elementos principais do mastro e da arboladura, tendo en conta as normas de seguridade establecidas para traballos en altura
CA2.3 Realizouse a desmontaxe e a montaxe dos elementos principais da arboladura, seguindo os procesos establecidos e as condicións de seguridade requiridas
CA2.4 Realizouse o engraxamento dos puntos articulados, seguindo os procesos de lubricación establecidos
CA2.5 Limpáronse e puíronse os elementos da arboladura e o mastro, cumprindo as normas de seguridade e hixiene e utilizando os EPI estipulados
CA2.6 Realizouse a desmontaxe e a montaxe dos elementos sinxelos que discorren polo mastro (drizas, amantes, etc.), e comprobouse o seu funcionamento
CA2.7 Realizouse a desmontaxe e a montaxe de estobos, cabos e elementos asociados, tendo en conta as instrucións recibidas
CA2.8 Realizouse a limpeza da zona de traballo, os utensilios e as ferramentas, tendo en conta as normas de seguridade persoal e ambiental
CA5.1 Identifícanse os riscos inherentes ao traballo en función dos materiais que se empreguen e dos utensilios e as ferramentas que se manexen
CA5.2 Identifícanse os riscos ambientais asociados ao proceso
CA5.3 Aplicáronse en todas as fases do proceso as normas de seguridade persoal e ambiental requiridas

Crterios de avaliación
CA5.4 Empregáronse os equipamentos de protección individual nas operacións de mantemento
CA5.5 Identificáronse os residuos producidos nas actividades realizadas e depositáronse nos seus contedores específicos
CA5.6 Preparáronse convenientemente os residuos e dispuxéronse para a súa posterior recollida
CA5.7 Mantívose a área de traballo co grao apropiado de orde e limpeza
CA5.8 Utilizáronse os EPI establecidos nos procesos

4.2.e) Contidos

Contidos
Función do aparello.
Elementos constitutivos do aparello: velas, enxarcias, arboradura e sistemas de control.
Enxarcia firme: función; elementos principais; materiais; procesos de desmontaxe e montaxe.
Enxarcia de labor: función; elementos principais; materiais; procesos de desmontaxe e montaxe.
Traballos de cordame.
Mastro: función; elementos principais e materiais. Normas de seguridade de traballos en altura.
Arboradura: función; elementos principais; materiais e mantemento básico. Técnicas de limpeza e pulido.
Procesos de desmontaxe e montaxe de drizas e amantes.
Técnicas de desmontaxe e montaxe de estrobo, cabos e elementos asociados.
Soportes de mastro.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Mantemento básico dos sistemas de control das enxarcias.	25

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Realiza operacións sinxelas de mantemento e reparación dos sistemas de control das enxarcias, aplicando as especificacións de fábrica e as técnicas correspondentes	SI
RA5 - Realiza as intervencións implicadas en condicións de seguridade, identificando os posibles riscos para a saúde e o ambiente, aplicando o procedemento de recollida de residuos apropiado	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Relacionouse o funcionamento e os elementos construtivos dos sistemas de control das enxarcias coas principais avarías que se poden producir
CA3.2 Comprobouse o estado dos elementos principais dos sistemas de control das enxarcias, tendo en conta as instrucións recibidas
CA3.3 Limpáronse e puíronse os elementos do sistema de control das enxarcias, utilizando os produtos adecuados e a secuencia establecida
CA3.4 Engraxáronse os puntos de articulación e movemento dos elementos mecánicos e hidráulicos dos sistemas de control das enxarcias, tendo en conta os procedementos establecidos
CA3.5 Axudouse no traballo de montaxe e desmontaxe dos sistemas enroladores, winches, mordazas, etc., seguindo as instrucións das guías técnicas
CA3.6 Marcáronse e almacenáronse as pezas desmontadas, na orde establecida e coa etiquetaxe determinada
CA3.7 Realizouse a limpeza da zona de traballo, os utensilios e as ferramentas, tendo en conta as normas de seguridade persoal e ambiental
CA3.8 Operouse de xeito ordenado, con pulcritude e seguridade, aplicando os procedementos e as técnicas adecuadas en condicións de hixiene
CA5.1 Identifícanse os riscos inherentes ao traballo en función dos materiais que se empreguen e dos utensilios e as ferramentas que se manexen
CA5.2 Identifícanse os riscos ambientais asociados ao proceso
CA5.3 Aplicáronse en todas as fases do proceso as normas de seguridade persoal e ambiental requiridas
CA5.4 Empregáronse os equipamentos de protección individual nas operacións de mantemento
CA5.5 Identifícanse os residuos producidos nas actividades realizadas e depositáronse nos seus contedores específicos
CA5.6 Preparáronse convenientemente os residuos e dispuxéronse para a súa posterior recollida
CA5.7 Mantívose a área de traballo co grao apropiado de orde e limpeza
CA5.8 Utilizáronse os EPI establecidos nos procesos

4.3.e) Contidos

Contidos
Sistemas de control do aparello: clasificación, función e elementos constituíntes.
Sistemas de accionamento: clasificación, función e elementos constituíntes.

Contidos

Técnicas de desmontaxe e montaxe. Técnicas de limpeza e pulido.

Procedementos de engraxamento de elementos mecánicos e hidráulicos. Técnicas de desmontaxe e montaxe de sistemas enroladores, winches e mordazas.

Técnicas de marcaxe e almacenamento de pezas desmontadas.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Mantemento básico das velas.	25

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Efectúa operacións de mantemento básico das velas e dos elementos téxtiles auxiliares, aplicando as especificacións técnicas de fábrica e as técnicas correspondentes	SI
RA5 - Realiza as intervencións implicadas en condicións de seguridade, identificando os posibles riscos para a saúde e o ambiente, aplicando o procedemento de recollida de residuos apropiado	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Relacionouse o funcionamento das velas e dos elementos téxtiles auxiliares coas principais avarías que se poden producir
CA4.2 Comprobase o estado das velas e dos elementos téxtiles, cumprindo as normas de seguridade establecidas para traballos en altura
CA4.3 Realízase a desmontaxe e a montaxe dos elementos principais das velas e dos elementos téxtiles auxiliares, tendo en conta os procesos establecidos e as condicións de seguridade requiridas
CA4.4 Limpáronse, desalgáronse, secáronse e encartáronse as velas e os elementos téxtiles auxiliares, seguindo os procesos establecidos e as normas de seguridade
CA4.5 Efectuouse a costura á man de panos de elementos téxtiles auxiliares, tendo en conta as instrucións recibidas
CA4.6 Realizáronse as operacións básicas de parchemento, tendo en conta os procesos establecidos
CA4.7 Efectuáronse as técnicas básicas de pegado de panos de reforzo nas zonas dos puños, seguindo os procesos establecidos e as normas de seguridade
CA4.8 Efectuouse a limpeza dos utensilios, as ferramentas e as zonas de traballo dos elementos téxtiles auxiliares e das velas, seguindo as normas e as condicións de seguridade e protección ambiental establecidas
CA5.1 Identifícanse os riscos inherentes ao traballo en función dos materiais que se empreguen e dos utensilios e as ferramentas que se manexen
CA5.2 Identifícanse os riscos ambientais asociados ao proceso
CA5.3 Aplicáronse en todas as fases do proceso as normas de seguridade persoal e ambiental requiridas
CA5.4 Empregáronse os equipamentos de protección individual nas operacións de mantemento
CA5.5 Identifícanse os residuos producidos nas actividades realizadas e depositáronse nos seus contedores específicos
CA5.6 Preparáronse convenientemente os residuos e dispuxéronse para a súa posterior recollida
CA5.7 Mantívose a área de traballo co grao apropiado de orde e limpeza
CA5.8 Utilizáronse os EPI establecidos nos procesos

4.4.e) Contidos

Contidos
Velas: función, partes e materiais.
OTécnicas de pegado de panos de reforzo.

Contidos

Agullas e discos de apertamento para coser velas.

Desmontaxe e montaxe dos elementos principais da arboradura.

Reforzos.

Ferraxes asociadas.

Técnicas de limpeza.

Procesos de desalgadura.

Técnicas de secado e encartadura de velas e elementos téxtiles auxiliares.

Técnicas de costura á man de panos e elementos téxtiles auxiliares.

Procesos de parchemento.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A competencia xeral do título profesional básico en Mantemento de Embarcacións deportivas e de recreo consiste en realizar operacións básicas de mantemento de embarcacións deportivas, desmontando e montando elementos mecánicos, eléctricos e aparellos e executando operacións básicas de preparación de superficies, operando coa calidade axeitada e cumprindo as normas de prevención de riscos e protección ambiental correspondentes. Este título de formación profesional básico adáptase a demanda existente na area do Barbanza na que existe un importante tecido produtivo relacionado coas embarcacións deportivas e de recreo.

Mínimos esixibles:

- Realizar operacións de mantemento básico de aparellos e enxarcias.
- Realizar operacións de mantemento básico do mastro e arboladura.
- Realizar o mantemento básico das velas e elementos téxtiles auxiliares.
- Recoñecer as capacidades asociadas á iniciativa emprendedora, identificando os requisitos derivados das operacións de mantemento dos aparellos.
- Realizar as tarefas en condicións de seguridade, identificando os posibles riscos para a saúde e o ambiente, utilizando os equipamentos de protección individual e aplicando o procedemento de recollida de residuos.

Criterios de cualificación:

- Probas escritas: As probas escritas valoraranse sobre 10 puntos, normalmente as probas teóricas constarán de 10 preguntas, tendo cada pregunta terá un valor de 1 punto, agás se especifique o contrario na propia proba. Copiar no exame supón a non cualificación do exame (fará media cun cero).
 - Probas prácticas: As probas prácticas serán valoradas sobre 10 puntos, en función do resultado da operación (por exemplo: Realización de medición de circuitos eléctricos básicos, cada medición correcta será valorada con un punto, e cada circuito realizado correctamente será valorado con outro punto). Neste apartado terase especial atención a que os alumnos empreguen as medidas de seguridade e hixiene, posto que a non utilización das mesmas impedirá a realización da proba. Tamén se restará un punto por: non limpar a zona de traballo, non recoller e limpar as ferramentas, non empregar unha secuenciación correcta a hora de realizar as prácticas, cada hora de mais que empregue o alumno para realizar a práctica, as actuacións que poñan en perigo a integridade física do alumno ou compañeiros de forma intencionada consideraranse falta de orde, a cales ademais de restar 0,25 na nota final da avaliación supora calificar a propia práctica cun cero.
- O peso da nota e do 60% para as probas escritas e do 40% para as prácticas. A avaliación será valorada como positiva cando o alumno supere cun 50% da nota cada unha das partes, do contrario avaliarase a avaliación cun 4 como máximo ata que se realice a recuperación das partes suspensas.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Os alumnos/as que non superen as probas teóricas terán a posibilidade de recuperar mediante un segundo exame. Será de obrigado cumprimento a realización de todas as prácticas realizadas durante o período e co ánimo de respetar a diversidade de ritmos, recóllese a posibilidade de elaborar un procedemento, a estudar, en cada caso, que permita a aqueles que non remataran dentro dos prazos previstos cumprir cos obxetivos marcados.

Os alumnos/as que non superen as probas prácticas terán a posibilidade de recuperar mediante unha proba composta de varias actividades especificadas no propio exame, o cal se podera realizar o día da recuperación teórica ou outro día.

Para a recuperación das partes suspensas o profesor ofertara a posibilidade de propoñer actividades de recuperación para facer na casa e correxir en clase ou nas horas de titoría, e nos casos prácticos tamén se oferta a posibilidade de realizar practicas especificas nas horas de clase e de titoría sempre e cando se teña dispoñibilidade das aulas-taller. Ademais informarase ó alumno da materia a recuperar e os prazos no informe

individualizado a tal efecto.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Para os alumnos/as que perdan o dereito á avaliación continua, realizarase unha proba extraordinaria ao finalizar o módulo que terá unha parte de tipo teórico con cuestións e problemas e outra de tipo práctico no taller na que o alumno deberá realizar actividades que permitan valorar si o alumnado alcanzou os resultados de aprendizaxe.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Ao atoparse o centro inmerso nun sistema de calidade e estar en posesión da norma ISO, o centro ten certificados os sistemas de avaliación e xestión, someténdose todo o centro a diversas auditorias anuais tanto internas como externas, despois das cales se analizan resultados e non conformidades, elaborando propostas de mellora de correccións dos distintos parámetros non conformes, así mesmo tamén se realizaron as seguintes actuacións:

- Seguimento da programación na aplicación informática da consellería.
- Seguimento da programación no caderno de clase.
- Sesións de avaliacións.
- Enquisa de acollida do alumnado.
- Enquisas de satisfacción da labor docente do alumnado.
- Realización de novas versións de traballo na aplicación de programacións da Consellería si fose necesario.
- Memorias de módulo e ciclo.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente do grupo presidido polo titor, realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo deberá servir para orientar e situar o alumnado en relación co perfil profesional correspondente. Nesta sesión, o profesor ou a profesora que se encarguen da titoría darán a información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias especificamente académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan. Esta información poderá proceder, entre outras:

- a) Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- b) Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- c) Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- d) Dos informes dos alumnos discapacitados ou con necesidades educativas especiais.
- e) Da experiencia profesional previa
- f) Da matrícula condicional do alumnado estraxeiro
- g) Da observación do alumnado nos primeiros días de clase.

O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente nela recolleranse nunha acta, da cal se entregará copia na xefatura de estudos, incluíndo todos os acordos.

Para a realización da sesión de avaliación solicitarase toda a información que poida achegar o departamento de orientación.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Aqueles alumnos/as con dificultades no proceso de aprendizaxe que non acaden de xeito global os obxectivos programados, prestaráselles especial atención, non só contemplando o aspecto individual senón tamén o tipo de ensino que se lles proporciona.

En canto as medidas concretas a adoptar, optaremos pola modificación de determinados aspectos metodolóxicos debido a que a procedencia do alumnado pode ser diversa (PCPI, ESO, Bacharelato, etc).

Mediante unha avaliación inicial detectaremos os aspectos, carencias ou dificultades de tipo académico ou psico-físicas. Se as dificultades son de tipo académico preveráanse medidas de reforzo axeitadas:

- o Atención máis personalizada polo profesor
- o Exercicios complementarios máis sinxelos,
- o Exercicios de consolidación unha vez acadados os contidos
- o Medidas orientadoras e tutoriais individualizadas.

Polo tanto, daranse explicacións para os distintos niveis que existen na clase (expoñendo ordenadamente os conceptos , incluíndo exemplos que teñan relación coas experiencias de alumnos, manexo de ferramentas, demostracións prácticas, etc.) de maneira que dita explicación teña distintos niveis de profundidade. Así mesmo as actividades traballaránse desde distintos niveis de partida atendendo ás dificultades e á diversidade.

Adaptarase a programación, delimitando aqueles contidos que sexan imprescindibles, así como aqueles que contribúan ó desenvolvemento de obxectivos xerais do ciclo.

No caso de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, adoptaranse as seguintes medidas:

- o Para os alumnos/as con necesidades educativas especiais debidas a diferentes graos e tipos de capacidades persoais de orde física, psíquica, cognitiva ou sensorial, ou que, por proceder doutros países ou por calquera outro motivo se incorpore de forma tardía ao sistema educativo, así como o alumnado que precise de accións de carácter compensatorio, debido á variedade e complexidade dos posibles casos que se poden presentar, consultarase co Departamento de Orientación o xeito de coordinar as posibles necesidades educativas en aqueles alumnos que as precisen e os tipos de medidas de reforzo a aplicar .
- o En caso necesario, estudaríase a posibilidade de modificar a programación para posibilitar que o alumno/a adquira os coñecementos esperados.
- o Todas as medidas de reforzo realizaránse nun contexto que favoreza a integración dos alumnos/as con necesidades educativas especiais, por exemplo: formando grupos de traballo mixtos e diversos, co obxecto de que en ningún momento se poidan sentir discriminados, e ao mesmo tempo que o profesor lles subministrará o apoio que demanden así como o estímulo que considere oportuno co obxecto de reforzar esa integración.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O profesor ademais de instructor e transmisor de coñecementos técnicos, debe actuar como educador colaborando na formación integral do alumno. Debe polo tanto proporcionar unha información máis completa indo máis aló dos contidos propios do módulo, introducindo en cada unidade un conxunto de coñecementos transversais en paralelo cos de tipo técnico que podemos dividir en dous ámbitos:

-No ámbito profesional:

- a) Fomento do traballo en equipo.
- b) Orgullo profesional polo traballo ben feito.
- c) Seguridade e saúde laboral.

-No ámbito global:

- a) Educación moral e cívica. Fomento de actitudes de respeto cara os demais e de actividades de traballo en equipo.
- b) Educación para a paz. Buscarase favorecer a colaboración entre os alumnos, o respecto polas opinións alleas.
- c) Educación para a igualdade entre os sexos. Fomentarse o trato non discriminatorio, particularmente nas actividades desenvoltas no taller, evitando perpetuar a idea tradicional da existencia de roles de traballo e profesións exclusivamente masculinos.
- d) Educación ambiental. En esta materia o tema trátase, non tanto como un contido transversal, senón incluído explicitamente na programación, na meirande parte das unidades de traballo, de xeito que comprenda a interrelación entre as actividades propias do módulo e as súas repercusións sobre o medio ambiente.
- e) Educación para a saúde. Deberase asumir como integrante de todos os contidos do módulo, e posto que as actividades a desenvolver, son unha fonte de riscos importantes, deberase fomentar o coñecemento dos mesmos, así coma dos hábitos e medidas de precaución e seguridade, tanto persoais como de uso, para evitar danos derivados das mesmas
- f) Educación do consumidor. Aínda que non se trate explicitamente en nengunha unidade débese procurar ó alumnado instrumentos de coñecementos, análise e crítica que o capaciten para adoptar unha actitude responsable ante ofertas de diferentes tipos (especialmente na propaganda de vehículos) tendo en conta as consecuencias persoais e sociais que conleva o consumo irresponsable.
- g) Educación vial. Promoverse a análise crítica de certas actitudes e comportamentos que contraveñen as normas de circulación (excesos de velocidade, relación alcohol-condución), poñendo en perigo a integridade persoal e allea. Buscarase tratar o tema implícitamente en todas as unidades de traballo

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ademais das actividades definidas polo departamento, intentarase facer algunha das seguintes actividades:

-Visitar algún asteleiro.

-Visita a algún salón de náutica.

-Visita a algúnha fábrica de compoñentes do automóbil, ou relacionada coa fabricación mecánica e/ou de compoñentes eléctricos e electrónicos.

A programación da actividade farase no formato especificado no plan de calidade do centro, e adaptarse as características da empresa ou empresas a visitar, posto que unha cousa son as propostas e outra moi diferente a aceptación por parte das empresas das visitas escolares ou das limitacións que someten as mesmas.